

Міжгосподарські форми використання техніки

І. ЗАСТАВА, старший викладач

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

Колективне використання сільськогосподарської техніки набуває особливого значення після реорганізації колгоспів і радгоспів в акціонерні товариства, спілки, фермерські та селянські господарства.

Спільне використання техніки, дає можливість аграріям зменшити капіталовкладення на придбання і експлуатацію техніки. Світовий досвід свідчить, що розвиток міжгосподарських форм використання техніки, це ефективний шлях для малих по розміру господарств.

Витрати господарства, на виконання механізованих робіт, при міжгосподарському варіанті, набагато нижче, ніж при виконанні цих робіт самими господарством.

Форми міжгосподарського використання техніки:

- спільне використання техніки
- гуртки з обміну технікою
- машинні ринги
- машинні списки
- машинні пули
- агросервісні гуртки
- механізовані кооперативи
- тимчасові міжгосподарські формування
- машинні товариства
- підприємства з надання механізованих послуг
- машинно-технологічна станція (МТС)

Міжгосподарське використання техніки має як переваги, так і недоліки. До переваг відноситься:

- впровадження удосконалених методів і технологій на економічно вигідних умовах;
- досягнення оптимального завантаження сільськогосподарської техніки;
- використання дорогого обладнання;
- можливість застосування найновішої і продуктивної техніки;
- зниження затрат праці (зменшується необхідність у робочій силі в розрахунку на одиницю площі сільськогосподарських угідь);

- можливість наймати додаткову робочу силу в пікові періоди у сільському господарстві;
 - раціональний розподіл робочої сили протягом усього року, якщо в кооперації беруть участь ферми з різною спеціалізацією;
 - можливість ефективніше використовувати кваліфікацію окремих фермерів;
 - підвищення доходів ферм;
 - термінове забезпечення ферм сільськогосподарськими машинами;
 - скорочуються загальні витрати на обладнання;
 - зменшуються капітальні вкладення в обладнання, виникає можливість вигідніше використати наявні фонди;
 - підвищується соціальне забезпечення при нещасних випадках, хворобах (зменшується господарський ризик);
 - знижується напруженість робіт у піковий період;
 - з'являється можливість розширити підприємство за рахунок використання власної робочої сили і машин на сусідніх фермах.
- До стримуючих чинників спільного використання машин відноситься:
- недостатня інформація;
 - допомога обладнанням відсутня в той час, коли найбільш необхідна;
 - при наданні допомоги іншим менше часу лишається на обробіток свого поля;
 - можливе занесення машинами бур'янів і різних хвороб з інших ферм;
 - розміри і місцезнаходження поля можуть не підходити для використання великогабаритних машин;
 - втрати часу в зв'язку із збільшенням обсягу адміністративної роботи;
 - частіші поломки машин при спільному використанні і одноособовій відповідальності;
 - виникнення суперечностей щодо податків (машини потрібні як засіб їх зменшення);
 - недоліки державної системи стимулювання кооперації;
 - наявність власних машин підвищує статус їхніх власників (страх втрати самостійності);
 - виникнення непорозумінь із сусідами на перших кроках спільного використання машин;
 - ризик несприятливих погодніх факторів, отже, виникнення нерівних умов для кооперативів;
 - ризик виникнення суперечностей між сусідами при врегулюванні спірних питань;
 - ризик виникнення змін у самій кооперації.

Міжгосподарське використання обладнання спричиняє появу нових видів кооперативної діяльності, зокрема, спільних ремонтних майстерень, підприємств по закупівлі різних засобів виробництва тощо.

За сучасних умов, коли гостро відчувається нестача техніки в сільському господарстві, на увагу заслуговують усі позитивні форми її ефективного використання.